

Olje- og energidepartementet
postmottak@oed.dep.no
Ref.: 18/1495

Oslo, 18.12.2018

Høringsvar fra Norsk Varmepumpeforening – opprinnelsesgarantier og varedeklarasjon for strøm

Vi viser til Oslo Economics' rapport om opprinnelsesgarantier og varedeklarasjon for strøm som Olje- og energidepartementet har sendt på høring.

NOVAP mener rapporten gir en god situasjonsbeskrivelse av ordningen med opprinnelsesgarantier og varedeklarasjoner for strøm. Rapporten er tydelig på at det er usikkerhet rundt om ordningen bidrar til mer utbygging av fornybar kraftproduksjon. Hovedgrunnen til det er at dette kun er en av mange ordninger som virker i dette markedet. I Norge og Sverige er det primært grønne sertifikater som bidrar til at det bygges ut fornybar kraftproduksjon. I hele EU/EØS er kraftsektoren med i ETS som medfører at det blir dyrere å produsere kraft med kull og gass, og derved indirekte gjør fornybar kraftproduksjon mer konkurransedyktig.

Samlet sett er Oslo Economics' vurdering at Norge som helhet sannsynligvis har tjent økonomisk på ordningene så langt. Det er imidlertid en risiko for at flere kunder av norsk industri i fremtiden vil kreve at deres energikilder dokumenteres ved hjelp av opprinnelsesgarantier. Dette kan i så fall svekke industriens konkurransedyktighet sammenlignet med dagens situasjon.

Norge er største nettoeksportør av elsertifikater ved at de fleste sertifikatene som utstedes i Norge selges i andre land innenfor EØS-området. Prisene på sertifikatene er volatile fordi tilbudet er inelastisk ved at prisen skal bli svært lav før produsenter ikke utsteder sertifikater. Kraftkrevende industri i Norge bruker lokasjonsprinsippet for å dokumentere at deres produkter er produsert med fornybar kraft. Lokasjonsprinsippet vil si at man tar utgangspunkt i den fysiske kraftmiksen i det landet hvor produksjonen er lokalisert. Disse bedriftene kjøper derfor ikke opprinnelsesgarantier.

Opprinnelsesgarantier og energieffektivisering

Det er viktig at kommunikasjonen rundt opprinnelsesgarantier ikke er slik at det undergraver betydningen av å gjøre energieffektiviseringstiltak. Som det står i rapporten er det like viktig å gjennomføre energieffektiviseringstiltak i et bygg som kjøper opprinnelsesgarantier som i nabobygget som ikke kjøper opprinnelsesgarantier. Selv om fornybar kraftproduksjon ikke gir utslipp av klimagasser innebærer det miljømessige ulemper. De fleste tyngre inngrepene i naturen er irreversible, slik at verdien for naturmangfold vanskelig kan gjenskapes. Større sammenhengende naturområder er viktige som turområder, for landskapskvaliteter, landskapsvariasjon, for naturopplevelse og bevaring av biologisk mangfold. De fleste energieffektiviseringstiltak er ikke støtteberettiget. Litt avhengig av prisen på opprinnelsesgarantier er det uheldig hvis disse inntektene medfører at det bygges ut ny produksjon med de ulemper dette innebærer fremfor at det gjennomføres energieffektiviseringstiltak.

Varedeklarasjoner

NVEs gjeldende praksis i utformingen av varedeklarasjonen innebærer at statistikken presenteres under tittelen «Nasjonal varedeklarasjon» og at «Varedeklarasjon for kraftkjøp uten opprinnelsesgarantier» hovedsakelig gjenspeiler de europeiske energikildene ingen kjøper opprinnelsesgarantiene til, nemlig fossil varmekraft og kjernekraft. Fornybarandelen i denne er per definisjon lav og NVEs varedeklarasjon kan gi inntrykk av at kraftforbruk uten opprinnelsesgarantier er basert på 57 prosent fossil varmekraft, 27 prosent kjernekraft og 16 prosent fornybar kraft.

Vi ser problemet med at NVEs varedeklarasjon er svært forskjellig fra den fysiske kraftmiksen i Norge. Vi mener også det vil være uheldig hvis investeringsbeslutninger baseres på denne varedeklarasjonen og det medfører at aktører ikke satser på elektriske kjøretøy eller varmepumper til oppvarming. Vi har ikke inntrykk av at situasjonen i dag er slik at varedeklarasjonen brukes i denne type investeringsbeslutninger. NOVAP mener det prinsipielt ikke vil være riktig å endre varedeklarasjonen til fysisk kraftmiksen i Norge uten at vi samtidig begrenser salg av opprinnelsesgarantier til andre land.

Obligatorisk med kjøp av opprinnelsesgarantier for alle kunder

NOVAP vil ikke anbefale å endre ordningen slik at det blir obligatorisk å kjøpe opprinnelsesgarantier for alle kunder. Hvis dette innføres vil det etter vår vurdering ikke lengre være mulig for kraftkrevende industri å bruke lokasjonsprinsippet for å dokumentere miljøegenskapene i produksjonen. Det er også en stor usikkerhet rundt hvordan dette ville påvirke prisen på opprinnelsesgarantier.

Ordning med opprinnelsesgarantier må ikke være barriere for gode miljøtiltak

Skal Norge nå sine klimamål, må flere sektorer i større grad elektrifiseres. Dette gjelder oppvarming, transport, industri og produksjon av olje og gass. Fornybar elektrisitet som erstatter fossil energi bidrar til å kutte klimagassutslipp i Norge og globalt. Noen argumenterer med at for at elektrifisering skal ha en miljøgevinst, må disse sektorene også kjøpe opprinnelsesgarantier. Dette er vi i NOVAP sterkt uenig i. Vi mener det er viktig å skifte ut gamle oljefyringsanlegg med energieffektive varmepumper. Det er viktig å skifte fra bensin- og dieslbiler til elektriske biler. Det er viktig at industrien erstatter olje- og gass med varmepumper og elkjeler. Det er viktig at nye oljeinstallasjoner får kraft fra land. Alt dette er gode miljøtiltak og de er helt nødvendige for at Norge skal kutte sine klimagassutslipp med 40 prosent innen 2030. Dette er gode miljøtiltak uavhengig av om man kjøper opprinnelsesgarantier for strøm når man gjennomfører tiltaket.

Med vennlig hilsen

Rolf Iver Mytting Hagemoen
Norsk Varmepumpeforening
E-post: river@novap.no